

YUNUS





SÖZBAŞY

Hormatly okyjylar!

Köne ähtiň kitaplarynyň biri bolan «Ýunus» siziň elniňizde. Köne äht bilen Täze äht asyrlaryň jümmüşinden tä şu günlere çenli dünýäde iň söýlüp okalýan, kitaplar şasy Mukaddes Kitaby emele getirýär. Mukaddes Kitaby türkmenleriň, ahyrsoňy, öz ene dillerinde okamaklyk bagtyna eýe bolmaklary bizi begendirýär.

Mukaddes Kitaby terjime ediş Instituty şu kitabyň terjimeçisine, redaktoryna hem-de onuň türkmen dilinde neşir edilmegine goldaw berenlere minnetdarlyk bildirýär.

GIRIŞ

«Ýunus» Mukaddes Kitapdaky beýleki pygamberlik kitaplaryndan tapawutlanýar. Munda Hudaýyň emrinden boýun tovlan pygamberiň başdangeçirmeleri beýan edilýär. Hudaý Ýunusa Ysraýylyň ganym duşmany bolan beýik Assiriýa imperiýasynyň paýtagty Ninewä gitmegi buýurýar. Emma Ýunus Hudaýyň habaryny ol ýere äkitmek islemeýär, çünki Hudaýyň Ninewäni ýykmaq baradaky niýetini amala aşyrmajakdygyna ol ynanýardy. Ençeme howsalaly wakalardan soň, Hudaýyň emrine Ýunus höwes bilen boýun bolýar. Ýöne soňra özüniň ykbal çözbek habarynyň ýerine ýetirilmändigi üçin, Ýunus gaharlanýar.

Bu Kitapda Hudaýyň Öz ýaradanlarynyň ählisine erkiniň ýetýändigini, şol bir wagtyň özünde-de, olary söýýändigini, rehimplidigi, günägeçijidigi, hatda jezalandyrmagyň, ýok etmegiň deregine Öz halkynyň duşmanlaryny-da Onuň gorayandygy görkezilýär.

MAZMUNY

Ýunusyň çagyrylmagy we onuň boýun towlamagy	1:1-17
Ýunusyň toba gelmegi we halas edilmegi	2:1-10
Ýunusyň Ninewäniň ýykyljakdygy hakyndaky habary	3:1-10
Hudaýyň Ninewä rehim etmegi	4:1-11

ÝUNUS

1-NJI BAP

Ýunus Rebbiň emrinden boýun towlaýar

¹ Amytaý ogly Ýunusa Rebbiň sözi geldi: ² «Hany bol, Ninewä – ol beýik şähre git-de, onuň halkynyň günäkärdigini jar et, çünki olaryň betpälligi Maňa aýan boldy».

³ Ýöne Ýunus Rebbiň nazaryndan gaçyp, Tarşyşa gitmek üçin ýola düşdi. Ol Ýopa şäherine gelip, Tarşyşa gidýän bir gämi tapdy. Gäminiň ýol kireýini töledi we Rebbiň nazaryndan gaçyp, Tarşyşa gitmek üçin, ol gämiçiler bilen bile gämä mündi.

⁴ Emma Reb deňze güýçli ýel iberdi; deňizde elhenç gaý turdy we gämi çagşara geldi. ⁵ Gämiçileri gorky gaplap aldy; olaryň herisi öz hudaýyny çagyrmaga başlady. Gämini ýeňletmek üçin, olar ýüklerini deňze taşladylar. Ýunus bolsa aşakda, gäminiň içki ammarynda süýji uka gidipdi. ⁶ Gäminiň başlygy onuň ýanyna gelip: «Heý! Sen näme ýatyrýsň? Tur, öz hudaýyňy çagy. Belki, onuň rehmi inip, bizi halas eder» diýdi.

⁷ Şol wagt gämiçiler biri-birlerine: «Geliň, bije atalyň-da, haýsyzmyz sebäpli bu bela duçar bolandygymyzy bileliň» diýişdiler. Şeýlelikde, olar gurra taşladylar. Gurra Ýunusa düşdi.

⁸ Onsoň: «Sen bize aýt, näme sebäpli bu bela sataşdyk? Bu ýerde näme işläp ýörsüň? Nireden gelyärsiň? Sen nireli? Haýsy halkdan bolarsyň?» diýip, olar ondan soradylar.

⁹ Ýunus bulara: «Deňzi we gury ýeri ýaradan gögüň Hudaýy Rebbe sygynýaryn. Men ýewreýdirin» diýip jogap berdi. ¹⁰ Soňra

gämiçiler juda gorkdular we Ýunusa: «Näme üçin beýtdiň?» diýdiler. (Sebäbi Ýunus olara özüniň Rebbiň nazaryndan gaçyp barýandygyny aýdypdy.)

¹¹ Deňiz gitdigisaýy gazaba münýärdi. Gämiçiler Ýunusa: «Deňiz köşeşer ýaly, biz seni näme edeli?» diýdiler. ¹² Ýunus olara: «Bu gaýa duçar bolmagyňyza özümiň sebäpkärdigimi men bilýärin. Meni göteriň-de, suwa taşlaň, şonda deňiz köşeşer» diýdi.

¹³ Olar ýetişibildiklerine kürekläp, kenara çykmaga dyrjaşýardylar, ýöne bu olara başartmaýardy, çünki deňiz gitdigisaýy güýçli çyrypyp, olara garşylyk görkezýärdi. ¹⁴ Şondan soň olar Rebbi çagyrmaga durdular: «Ýa Reb, bu adamyň jany üçin bizi heläk etme, bularyň hemmesi Seniň islegiň bilen boldy. Şoňa görä, bizi nähak gana galdyrma». ¹⁵ Soňra bolsa Ýunusy göterdiler-de, deňziň düýbüne goýberdiler. Deňiz dessine köşeşdi. ¹⁶ Gämiçiler Rebden gaty gorkdular; Oňa gurbanlyk berdiler we Oňa gulluk etmäge kasam içdiler.

2-NJI BAP

¹ Şondan soň Reb uly bir balyga Ýunusy ýuwutmagy emr etdi. Ýunus üç gije-gündizläp balygyň garnynda boldy.

Ýunusyň dogasy

²⁻³ Soňra Ýunus balygyň garnyndan öz Hudaýy Rebbe ýüzlenip, şeýle doga okady:

«Jebir çekenimde, ýa Reb, çagyrdym Seni.

Jogap berdiň maňa.

Ölüler diýarynyň goýnundan çagyrdym Seni,

Eşitdiň Sen nalamy.

⁴ Çuňluga, deňizleriň bagryna taşladyň meni.

Gurşady suwlar meni.

Ähli güýçli tolkunlaryň

Üstümden geçdi meniň.

⁵ Şonda nazaryňdan kowuldym diýdim,

Eý, Seniň mukaddes ybadathanaýy

Ýene nädip görerin diýdim.

⁶ Suw kekirdegime geldi.

Ýesir düşdüm çuňluga.

Başyma çolaşdy deňiz otlary.

⁷ Indim daglaryň köküne.

Gapylary baky ýapylýan ýere düşdüm.

Ýöne, eý Hudaýym Reb, janymy çuňlukdan halas etdiň.

⁸ Ýa Reb, jandan umyt üzenimde, Seni çagyrdym.

Öz mukaddes ybadathanaňda sözümi eşitdiň.

⁹ Puç butlara sygynanlar

Öz wepalylygyny terk etdiler.

¹⁰ Men welin alkyşly aýdymlar bilen

Saňa gurbanlyk bererin.

Kasamymy berjaý ederin.

Gutulyş Rebdendir».

¹¹ Reb balyga emr etdi. Balyk Ýunusy gury ýere gusdy.

3-NJI BAP

Ýunus Rebbe boýun bolýar

¹⁻² Ýunusa Rebbiň sözi ikinji gezek geldi: «Hany bol, Ninewä – şol beýik şähere git-de, Meniň özüňe aýdýanlarymy onuň halkyna ýetir!»

³ Şunlukda, Ýunus Rebbiň sözüne boýun boldy we Ninewä tarap ýola düşdi. Ninewe juda uly şäherdi. Onuň ol başyndan bu başyna çenli üç günlük ýoldy. ⁴ Ýunus şähere girdi we bir günlük ýol geçip: «Ýene kyrk günden Ninewe ýykylyjak» diýip jar çekdi. ⁵ Nineweliler Hudaýa ynandylar. Olar uludan-kiçä oraza yglan etdiler we jul geýindiler.

⁶ Bu habar Ninewe patyşasyna ýetende, ol tagtyndan düşüp, şa lybasyny çykardy we jul geýnip, kül üstünde oturdy. ⁷ Soňra ol özüniň hem-de töreleriniň adyndan Ninewäniň halkyna şeýle buýruk berdi: «Ähli adamlar-da, haýwanlardyr mal-garalar-da hiç zat iýmesinler, suw-da içmesinler. ⁸ Ynsan-u haýwan jul geýinsin, bar güýji bilen Hudaýa perýat etsin, öz ýaman ýolundan dönüp, bet işlerinden el çeksin. ⁹ Belki, Hudaý pikirini üýtgeder, gazabyndan saklanar; şeýdip, biz heläk bolmarys».

¹⁰ Şondan soň Hudaý olaryň edenlerini, ýaman ýoldan dönen-diklerini görüp, gazabyndan saklanyp, görkezjek diýen erbetligini olara görkezmekden el çekdi.

4-NJI BAP

Ýunus gaharlanýar

¹ Ýunus muňa gaty gamlandy we onuň gahary geldi. ² Ol Rebbe şeýle doga okady: «Ýa Reb, şeýle boljagyny men öz ýurdumda-kam aýtmanmydym näme? Men şol sebäpden hem dessine Tarşyşa gaçdym-a. Seniň merhemetli, rehimli, hemişe sabyrly, kalby söý-güden doly Hudaýdygyňy we jeza bermekden el çekmäge taýyn-dygyňy bilýärdim ahryryn. ³ Indi bolsa, Ýa Reb, meniň janymy al, çünki ýaşanymdan ölenim gowudyr».

⁴ Reb oňa: «Seniň gaharlanmaga hakyň barmy?» diýdi.

⁵ Ýunus şäherden çykdy we onuň gündogar tarapynda bir ýerde dyz epdi. Şol ýerde özüne çatma dikdi we şähere näme bolýanyny görmek üçin, ol onuň kölegesinde oturdy. ⁶ Ýunusyň üstüne saýa salar ýaly we ony köşeşdirer ýaly, Reb Hudaý ol ýerde bir düýp ösümlük gögertdi. Muňa Ýunusyň göwni galkyndy. ⁷ Emma ertesi gün daňdan Hudaý bir gurçuk iberdi we ol gurçuk ösümligi içinden iýip, ony guratdy. ⁸ Gün doganda, Hudaý gündogardan epgek öwürdi. Gün Ýunusyň depesini gaýnadyp başlady, onda ys-gyn-mydar galmady. Ol özüne ölüm diläp: «Ýaşanymdan ölenim gowudyr» diýdi.

⁹ Hudaý Ýunusdan: «Ösümlük babatda gaharlanmaga hakyň barmy?» diýip sorady. Ýunus: «Hawa, hakym bar. Gahardan ýaňa özüme ölüm dileýärim» diýdi.

¹⁰⁻¹¹ Şonda Reb oňa şeýle diýdi: «Öz zähmetiň siňmedik, bir gi-jäniň içinde ösüp, bir gijäniň içinde-de guran ösümlige seniň nebsiň agyranda, sagyny-soluny saýgaryp bilmeýän yüz ýigrimi mün-den agdyk adama we köp mal-garasy bolan şeýle uly şäher Ninewä Meniň neneň haýpym gelmesin».